

Valtioneuvostolle.

Viron ja Suomen välillä nykyään voimassa olevassa kauppasopimuksessa on virolaiselle ikkunalasille myönnetty tullietuja, jotka ovat kohtalokkaasti vaikuttaneet Suomen ikkunalasiteollisuuden toimintaan. Virolaiset itsekin ovat huomanneet heille myönnetyt edut siinä määrin kohtuuttomiksi ja mahdottomiksi, että he yksityisesti ovat solmineet Suomen ikkunalasitehtaitten kanssa sopimuksen, jolla vapaaehtoisesti rajoitettiin virolaisten ikkunalasikontingenttia.

Tämäkin supistettu kontingentti on kuitenkin siksi suuri, että se on osoittautunut tuhoisaksi meidän lasiteollisuudellemme: ikkunalasitehtaamme seisovat nykyään työn puutteessa yli puolet vuodesta, ja koko tämän teollisuudenhaaran olemassaolo on ilmeisesti uhattu. Ei tarvitse mainitakaan, ettei minkäänlainen koneistomme uusiminen j.n.e. ole vuosikausiin voinut tulla kysymykseen. Pahempi vielä on hyvän, kouliintuneen työväestömme joutuminen maantielle; viimeksi tänä kesänä, heinäkuun alussa, Lahden Lasitehtaan täytyi erottaa palveluksestaan noin sata viisikymmentä työmiestä, joista useimmat perheellisiä.

Olemme turhaan odottaneet Hallitusten ja eduskuntaryhmien meillemme monesti antamien lupauksen täyttämistä tilamme korjaamiseksi. Kun nyt ylempänä mainittu vapaaehtoinen sopimuksemme virolaisten kanssa tämän syyskuun loppuessa päättyy, on asia kiireellisesti vihdoinkin korjattava.

Viron kauppasopimusta laadittaessa edellytettiin heikäläisen ikkunalasin tuonti kompensoitavaksi suomalaiselle kristallille ja taulouslasille Virossa myönnettävillä tuontihelpotuksilla. Tämän mukaisesti kauppasopimukseen otettuja määräyksiä ei kuitenkaan ole pidetty.

Vuoden alusta saakka on Tallinnan satamassa virunut suomalaisia lasilähetyksiä, joilta vastoin sopimusta on kielletty tuontilisenssit. Ja siitä clearing-sopimuksen kohdasta huolimatta, että valuuttaa on annettava ennen muita sellaisille suomalaisille tavaroille, joille kauppasopimuksessa on myönnetty tullietuuksia, on kerta kerran perästä virolaisten asiakkaittemme valuutta-anomukset evätty, vaikkakin kauppataaseemme on Virolle aktiivinen.

Meille kansainvälisillä sopimuksilla, tekemiämme suuria uhrauksia vastaan, myönnettyjä oikeuksia on täten loukattu ja loukataan jatkuvasti. Valtiovaltamme ei voine ajan pitkään sallia tällaisen tilan jatkuvan ja johtavan ikkunalasiteollisuutemme lakkaamiseen.

Kun Viron kauppapolitiikan johtaja, ministeri Virgo, on täällä käydessään näinä päivinä lausunut pitävänsä erikoisia clearing-selvittelyjä mahdollisina (sellaisia on Virolla jo eräisiin tavaralajeihin nähden m.m. Puolan, Tshekkoslovakian ja Tanskan kanssa), olisi ensinnäkin Hallituksemme myötävaikutuksella viipymättä saatava aikaan sopimus, että kaikki meidän virolaisesta ikkunalasista Suomen Pankkiin säännöllisesti maksamamme valuutta on käytettävä yksinomaan Suomen Viroon myymän lasitavaran maksamiseen, ja että sopimusten vastainen lisenssien epääminen kerta kaikkiaan lopetetaan. Sopimuksia ei saa millään varjolla yksipuolisesti loukata.

Edelleen olisi välttämättä neuvoteltava virolaisten kanssa ikkunalasikontingentin supistamisesta, korkeintaan 20 prosentiksi Suomen vuositarpeesta, koska alkuperäinen sopimus laadittiin korkeakonjuntuuritulannettamme silmälläpitäen. Ja jotta välttyttäisiin toispuolisilta oikeudenloukkauksilta, olisi uusi - edellisen vuoden kuluuksesta maassamme procenteissa määrättävä - ikkunalasikontingentti tehtävä riippuvaksi siitä, missä määrin virolaiset ovat edellisen vuoden kuluessa lasisopimuksemme toista puolta vastavuoroisesti noudattaneet, myöntämällä sopimuksen mukaisesti tuontilupia ja valuuttaa.

Omasta puolestamme olemme suostuvaisia siihenkin, että kaikkien kotimaisten lasituotteiden kauppa Suomen ja Viron välillä tehdään täysin tullivapaaksi, ehdolla, että kisenssi- ja valuuttavapaus tähän kauppaan nähden taataan ja myös käytännössä täydellisesti toteutetaan.

Lasiteollisuudellemme valtiovallan toimesta vastavuoroisesti myönnettyjä oikeuksia on loukattu. Elleivät virolaiset voi tai halua sopimusta noudattaa, muutettakoon se yhteisymmärryksessä asianosaisten kanssa. Nykyisen yksipuolisen tilanteen jatkuminen vahingoittaa maamme arvovaltaa, tuhoaa ikkunalasituotantomme ja rasittaa suuresti muuta lasiteollisuuttamme.

Ylempänä mainitun yksityisen "gentlemen's agreement'in päättyminen tämän kuun loppuessa pakottaa meidät kunnioittaen pyytämään, että tämä anomuksemme käsitellään erittäin kiireellisenä.

Helsingissä, syyskuun 8 p. 1933.

Suomen Lasiteollisuudenharjoittajain Liitto.

A. P. Kolehmainen

Puh.johtaja

././ Oskar Kilpinen

Sihteeri

Valtioneuvostolle.

Viron ja Suomen välillä nykyään voimassa olevassa kauppasopimuksessa on virolaiselle ikkunalasille myönnetty tullietuja, jotka ovat kohtalokkaasti vaikuttaneet Suomen ikkunalasteollisuuden toimintaan. Virolaiset itsekin ovat huomanneet heille myönnetyt edut siinä määrin kohtuuttomiksi ja mahdottomiksi, että he yksityisesti ovat solmineet Suomen ikkunalastehtaitten kanssa sopimuksen, jolla vapaaehtoisesti rajoitettiin virolaisten ikkunalasikontingenttia.

Tämäkin supistettu kontingentti on kuitenkin siksi suuri, että se on osoittautunut tuhoisaksi meidän lasiteollisuudellemme: ikkunalastehtaamme seisovat nykyään työn puutteessa yli puolet vuodesta, ja koko tämän teollisuudenhaaran olemassaolo on ilmeisesti uhattu. Ei tarvitse mainitakaan, ettei minkäänlainen koneistomme uusiminen j.n.e. ole vuosikausiin voinut tulla kysymykseen. Pahempi vielä on hyvän, kouliintuneen työväestömme joutuminen maantielle; viimeksi tänä kesänä, heinäkuun alussa, Lahden lasitehtaan täytyi erottaa palveluksestaan noin sata viisikymmentä työntekijää, joista useimmat perheellisiä.

Olemme turhaan odottaneet Hallitusten ja eduskuntaryhmien meillemme monesti antamien lupauksen täyttämistä tilamme korjaamiseksi. Kun nyt ylempänä mainittu vapaaehtoinen sopimus virolaisten kanssa tämän syyskuun loppussa päättyy, on asia kiireellisesti vihdoinkin korjattava.

Viron kauppasopimusta laadittaessa edellytettiin heikäläisen ikkunalasin tuonti kompensoitavaksi suomalaiselle kristallille ja talouslasille Virossa myönnettävillä tuontihelpotuksilla. Tämän mukaisesti kauppasopimukseen otettuja määräyksiä ei kuitenkaan ole pidetty. Vuoden alusta saakka on Tallinnan satamassa virunut suomalaisia lasilähettyksiä, joilta vastoin sopimusta on kielletty tuontilisenssit. Ja siitä clearing-sopimuksen kohdasta huolimatta, että valuuttaa on annettava ennen muita sellaisille suomalaisil-

le tavaroille, joille kauppasopimuksessa on myönnetty tullietuuk-
sia, on kerta kerranperästä virolaisten asiakkaittemme valuut-
ta-anomukset evätty, vaikkakin kauppataaseemme on Virolle aktii-
vinen.

Meille kansainvälisillä sopimuksilla, tekemiämme suuria uhta-
uksia vastaan, myönnettyjä oikeuksia on täten loukattu ja lou-
kataan jatkuvasti. Valtiovaltamme ei voine ajan pitkään sallia
tällaisen tilan jatkuvan ja johtavan ikkunalasiteollisuutemme
lakkaamiseen.

Kun Viron kauppapolitiikan johtaja, ministeri Virgo, on
tällä käydessään näinä päivinä lausunut pitävänsä erikoisia
clearing-selvittelyjä mahdollisina (sellaisia on Virolla jo eräi-
siin tavaralajeihin nähden m.m. Puolan, Tshekkoslovakian ja Tans-
kan kanssa), olisi ensinnäkin Hallituksemme myötävaikutuksella
viipymättä saatava aikaan sopimus, että kaikki meidän virolaises-
ta ikkunalasista Suomen Pankkiin säännöllisesti maksamamme valuut-
ta on käytettävä yksinomaan Suomen Viroon myymän lasitavaran
maksamiseen, ja että sopimusten vastainen lisenssien epääminen
kerta kaikkiaan lopetetaan. Sopimuksia ei saa millään varjolla
yksipuolisesti loukata.

Edelleen olisi välttämättä neuvoteltava virolaisten kanssa
ikkunalasikontingentin supistamisesta, korkeintaan 20 prosentiksi
Suomen vuositarpeesta, koska alkuperäinen sopimus laadittiin kor-
keakonjunktuuritilannettamme silmälläpitäen. Ja jotta välttyttäisiin
toispuolisilta oikeudenloukkauksilta, olisi uusi - edellisen vuo-
den kulutuksesta maassamme prosentteissa määrättävä - ikkunalasi-
kontingentti tehtävä riippuvaksi siitä, missä määrin virolaiset
ovat edellisen vuoden kuluessa lasisopimuksemme toista puolta
vastavuoroisesti noudattaneet, myöntämällä sopimuksen mukaisesti
tuontilupia ja valuuttaa.

Omasta puolestamme olemme suostuvaisia siihenkin, että kaik-
kien kotimaisten lasituotteiden kauppa Suomen ja Viron välillä
tehdään täysin tullivapaaksi, ehdolla, että lisenssi- ja va-
luuttavapaus tähän kauppaan nähden taataan ja myös käytännössä

täydellisesti toteutetaan.

Lasiteollisuudellemme valtiovallan toimesta vastavuoroisesti myönnettyjä oikeuksia on loukattu. Elleivät virolaiset voi tai halua sopimusta noudattaa, muutettakoon se yhteisymmärryksessä asianosaisten kanssa. Nykyisen yksipuolisen tilanteen jatkuminen vahingoittaa maamme arvovaltaa, tuhoaa ikkunalasituotantomme ja rasittaa suuresti muuta lasiteollisuuttamme.

Ylempänä mainitun yksityisen "gentlemen's agreement'in päättyminen tämän kuun loppuessa pakottaa meidät kunnioittaen pyytämään, että tämä anomuksemme käsitellään erittäin kiireellisenä.

Helsingissä, syyskuun 8 p. 1933.

Suomen Lasiteollisuudenharjoittajain Liitto

A.P. Kolehmainen

Puh.johtaja.

./ Oskar Kilpinen
Sihteeri.